

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 47,
48, 49, 50, 53 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 48¹
STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2021 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„47 straipsnis. Reikalavimai asmenims, norintiems tapti neetatiniiais aplinkos apsaugos inspektoriais

Neetatiniiais aplinkos apsaugos inspektoriais gali tapti Lietuvos Respublikos piliečiai, sulaukę 18 metų, turintys nepriekaištingą reputaciją aplinkos apsaugos srityje, – neturintys teistumo už sunkius, labai sunkius nusikaltimus ar nusikaltimus aplinkai, taip pat tie, kuriems per paskutinius vienerius metus nebuvo įsiteisėjęs teismo apkaltinamasis nuosprendis už baudžiamuosius nusizengimus aplinkai, nebausti administracinėmis nuobaudomis už teisės pažeidimus aplinkos apsaugos, gamtos išteklių naudojimo, gamtos, istorijos ir kultūros paminklų apsaugos srityje, **buvę aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, kurie nebuvo atleisti už tarnybinius nusizengimus arba nuo šio atleidimo dienos praėjo daugiau kaip 5 metai norintys saugoti aplinką bei šalies gamtinius išteklius nuo neteisėtos veikos, išlaikę egzaminus pagal aplinkos ministro nustatytą programą. Pretenduojantys tapti neetatiniiais aplinkos apsaugos inspektoriais asmenys turi pagal mokymo programą išklausyti mokymo kursą ir išlaikyti testą. Šis reikalavimas netaikomas buvusiems (ne daugiau kaip prieš 5 metus) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams. Neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus mokymo kurso programą ir testavimo tvarką nustato aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija.“**

2 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 48 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„48 straipsnis. Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių galių suteikimas

1. Neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams galios suteikiamos ~~vieneriems~~ **penkeriems** metams ir gali būti pratęsimos kas penkerius metus. Prieš suteikiant galias

tikrinama, ar asmens žinios, kvalifikacija ir reputacija atitinka neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriui keliamus reikalavimus. ~~Priėmimo į neetatinius aplinkos apsaugos inspektorius Asmenų, ketinančių tapti neetatiniais aplinkos apsaugos inspektoriais, atitiktis keliams reikalavimams, nustatytiems šiuo įstatymu, patikrinimo, neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių galių suteikimo ir pratęsimo tvarką nustato aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija.~~

2. Neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriams išduodami jų galias patvirtinantys aplinkos ministro nustatyto pavyzdžio pažymėjimai galios suteikiamos ir pratęsimos Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos vadovo, ar jo įgalioto asmens sprendimu. Neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus galias patvirtinančius pažymėjimus išduoda Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus pažymėjimo formą tvirtina aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija.

3. ~~Pažymėjimus neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriams išduoda Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.~~

4. ~~Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovas suteikia galias neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriams veikti visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos dalyje.“~~

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu:

„48¹ straipsnis. Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklos organizavimas ir vertinimas

1. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos organizuoja neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklą, renka, sistemina ir analizuoja informaciją apie neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklos rezultatus, vertina neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklos efektyvumą ir atitiktį keliams reikalavimams, vykdo kvalifikacijos kėlimo mokymus.

2. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai atskaitingi Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos.

3. Aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija nustato neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių funkcijų vykdymo ir mokymų organizavimo tvarką, veiklos vertinimo kriterijus, elgesio taisykles.“

4 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„49 straipsnis. Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių pareigos

1. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, tikrindami, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių **įstatymų ir kitų** teisės aktų reikalavimų, privalo:

1) ~~užfiksuotą~~ **pastebėję daromą** aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimą, **nedelsiant pranešti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos**, pagal savo šiuo įstatymu neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams nustatytą kompetenciją imtis priemonių užkirsti ~~jam~~ **pažeidimui kelią, išsiaiškinti priežastis, bei pažeidimą padariusius asmenis nustatyti aplinkybes, liudytojus ar suteikti kitokią pagalbą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams, tiriantiems pažeidimą. Kai neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai pagal savo kompetenciją negali imtis priemonių dėl aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimų, jie privalo apie tokius pažeidimus pranešti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiai institucijai ar aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams;**

2) ~~pranešti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiai institucijai~~ **Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos** ar aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams apie pastebėtus avarinius ir kitus aplinkos užteršimo, gyvūnų žuvimo, augalijos naikinimo, bei ekologinių pokyčių atvejus ir dalyvauti ~~organizuojant pasekmių likvidavimą~~ **likviduojant pasekmes;**

3) ~~išsiaiškinę aplinkos apsaugos įstatymų~~ **užfiksuotą aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų** pažeidimą, nustatyta tvarka perduoti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams arba įstatymų nustatyta tvarka kitiems pareigūnams ar institucijoms pažeidimą fiksuojančius įrodymus.

2. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, atlikdami funkcijas, privalo laikytis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, visuotinai priimtinių elgesio ir etikos normų, gerbti ir užtikrinti žmogaus teises ir laisves, laiku ir tiksliai atlikti patikėtas užduotis, vykdyti teisėtus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų nurodymus.

2 3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyje dalyse numatytų pareigų, taip pat kitų neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių funkcijų atlikimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija **aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija.**“

5 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„50 straipsnis. Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių teisės

1. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai turi teisę naudodami technines priemones fiksuoti asmenis, įtariamus darant ar darančius aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, šių asmenų veiksmus ir jų transporto priemones.

1. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai turi teisę:

1) reikalauti, kad asmenys laikytųsi aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų, nutrauktų daromus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų pažeidimus;

2) techninėmis priemonėmis fiksuoti asmenis, įtariamus darant ar darančius aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, šių asmenų veiksmus ir jų transporto priemones;

3) aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų prevencijai aplinkos ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patruliuoti savarankiškai (ne mažiau kaip po 2 neetatinius aplinkos apsaugos inspektorius).

2. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai kartu su aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnais turi teisę:

1) įstatymų nustatyta tvarka įeiti į gyvenamąsias ir kitas patalpas, patekti į ūkinių objektų teritorijas ir atlikti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų pavestas užduotis aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimams išaiškinti ar jų pasekmėms likviduoti;

2) tikrinti asmenų ~~ir pareigūnų~~ dokumentus, suteikiančius teisę naudoti gamtos išteklius;

3) padėti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams atlikti kontrolinius pirkimus, pristatyti administracinę atsakomybę traukiamą asmenį jo sutikimu į atitinkamų institucijų patalpas administracinio nusižengimo protokolui surašyti; reikalauti asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų pažeidėjo asmens tapatybei nustatyti, ~~o~~ jos nenustačius – kreiptis į policiją dėl administracinę atsakomybę traukiamo asmens sulaikymo.

3. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, kurie yra žvejybos ar medžioklės plotų naudotojai ar juridinių asmenų, kurie yra žvejybos ar medžioklės plotų naudotojai, nariai ar atstovai, vadovaudamiesi šio įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka, turi teisę naudojamuose žvejybos ar medžioklės plotuose, vykdant medžioklės ar žvejybos ploto naudotojui įstatymuose nustatytas pareigas, savarankiškai (dalyvaujant ne mažiau kaip 2 neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams) tikrinti dokumentus, suteikiančius teisę naudoti gamtos išteklius.

4. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai funkcijas vykdo vadovaujami aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno.“

6 straipsnis. 53 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 53 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„53 straipsnis. Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių atsakomybė, galių panaikinimas ir sustabdymas

~~1. Neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams, nedalyvaujantiems arba neaktyviai dalyvaujantiems aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės veikloje, suteiktos galios gali būti nepratęsimos.~~

~~2. Inspektoriams, piktnaudžiaujantiems suteiktomis galiomis, vykdantiems veiklą, nesuderinamą su neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus statusu, suteiktos galios atšaukiamos.~~

1. Neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriui galios panaikinamos ir (arba) nepratęsimos:

- 1) jo prašymu;**
- 2) jei jis ilgiau kaip vienerius metus nevykdo neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus funkcijų;**
- 3) dėl neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus vardo diskreditavimo;**
- 4) jei jis nebeatitinka šio įstatymo 47 straipsnio reikalavimų;**
- 5) jei jis netinkamai atlieka neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus pareigas ir (arba) funkcijas, viršija jam suteiktas galias, piktnaudžiauja suteiktomis galiomis, vykdo veiklą, nesuderinamą su neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus statusu, sukeliančią interesų konfliktą atliekant neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus funkcijas.**

2. Neetatiniam aplinkos apsaugos inspektoriui galios sustabdomos:

- 1) jo prašymu;**
- 2) jei jo atžvilgiu atliekamas tyrimas dėl veiksmų viršijus suteiktas galias ar jomis piktnaudžiaujant, netinkamai vykdant pareigas ar su inspektoriaus statusu ir pareigų atlikimu nesuderinamos veiklos, sukeliančios interesų konfliktą atliekant neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus funkcijas;**
- 3) jei jis įtariamas padaręs nusikaltimą, baudžiamąjį nusižengimą aplinkai, administracinį nusižengimą aplinkos apsaugos, gamtos išteklių naudojimo srityje.**

3. Atvejus, kada laikoma, kad neetatinis aplinkos apsaugos inspektorius vykdė veiklą, nesuderinamą su neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus statusu, diskreditavo neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus vardą, nustato Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

34. Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, viršiję jiems suteiktas galias ar jomis piktnaudžiaavę, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

5. Neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams galios sustabdomos ir panaikinamos Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos vadovo, ar jo įgalioto asmens sprendimu.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2021 m. spalio 1 d.
2. Asmenims, kurie šio įstatymo įsigaliojimo dieną turi neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus galias, jos gali būti pratęsimos šio įstatymo nustatyta tvarka.
3. Asmenims, kurie šio įstatymo įsigaliojimo dieną turi neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus galias, taikomi iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyti reikalavimai, kuriuos turi atitikti neetatinis aplinkos apsaugos inspektorius; galios gali būti panaikinamos iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta tvarka ir pagrindais, bet ne ilgiau kaip iki neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus galių suteikimo termino pabaigos.
4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija pagal kompetenciją iki 2021 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas